

Strojmachine so poleti napolnili trge v Bruslju, Talinu in Rigi.

Napad na vsa čutila

Skupina Strojmachine razvila nove inštrumente in drugačno zvočno podobo – Izšla zgoščenka Vacuum

Ena najbolj samosvojih in s tem tudi izvirnih skupin na glasbeni sceni je zanesljivo Strojmachine. Štirinajstčlanska skupina, s koreninami v Laškem, nadaljuje delo enega od odkritij pred debelim desetletjem, skupine The Stroj. Delo sta zaznamovali predvsem dve odločitvi – da bodo glasbo »proizvajali« zgoj na inštrumentih, ki jih bodo izdelali sami iz že uporabljenih odpadnih surovin, in da bo glasba, ki ji ostajajo zvesti, njihov vpogled v raziskovanje meja čutnega dojemanja. Torej ne le zvočno-slišnega, ampak tudi vidnega in dejansko čutnega v zvokovnih spektrih, ki presegajo zmoglosti sluha.

Strojmachine niso več The Stroj, ampak so nasledniki te skupine. V nekoliko spremenjeni in razširjeni sestavi so začutili nujnost po spremembi imena. Kajti s tem, ko so izdelali nove, drugačne, bolj sofisticirane inštrumente, so se tudi zvokovno odmaknili zgoj od skupine, ki jo je fascinal nebrzdan ritem. »Odkrili« so harmonije in zdaj jih že uspešno tudi proizvajajo. To dokazuje njihov nov glasbeni izdelek, maxi single Vacuum, ki so ga javnosti predstavili te dni.

Od atrakcije do glasbe

S svojim pojavom so pred leti na slovenski glasbeni sceni presegli prvoten imidž atrakcije. Ko so odigrali prve spektakularne dogodke v rečiškem kamnolomu in

pokazali svoj odnos do glasbe, ustvarjalnosti in tudi do ekologije, so kaj hitro dosegli priznanje, da niso zgoj nekaj novega, svežega, v naših prostorih še nevidnega. Eksplozije ritma v kombinaciji s svetlobnimi učinki so dosegle svoj (takratni) namen. Skoraj vse, kar človeštvo zavrže, je lahko inštrument. Vse, kar oddaja zvoke, je mogoče predelati v nekaj novega, svežega, uporabnega. Postali so zvezde na domači in tudi tuji glasbeni sceni. Ni bilo državne proslave brez njihovega nastopa. Tudi v svetu so jih sprejemali z odprtimi rokami in ušesi. Njihovo sporočilo je pač univerzalno, glasno, glasbeno sveže in privlačno.

»S tem, ko smo svoja raziskovanja nadaljevali v proizvodnji bolj sofisticiranih glasbil, ki jih še vedno izdelujemo sami, se je pred nami odprla povsem nova pot. Napredovali smo iz skupine, ki je gradila izključno na ritmih, v skupino, ki je z novimi inštrumenti našla tudi harmonije. Prav to dokazuje naš novi plošček, na katerem smo posneli tri nove skladbe in jim dodali še en remix,« pove Jure Šuhel. »In prav ta preskok v glasbenem razvoju je narekoval tudi spremembo imena iz The Stroj v Strojmachine.«

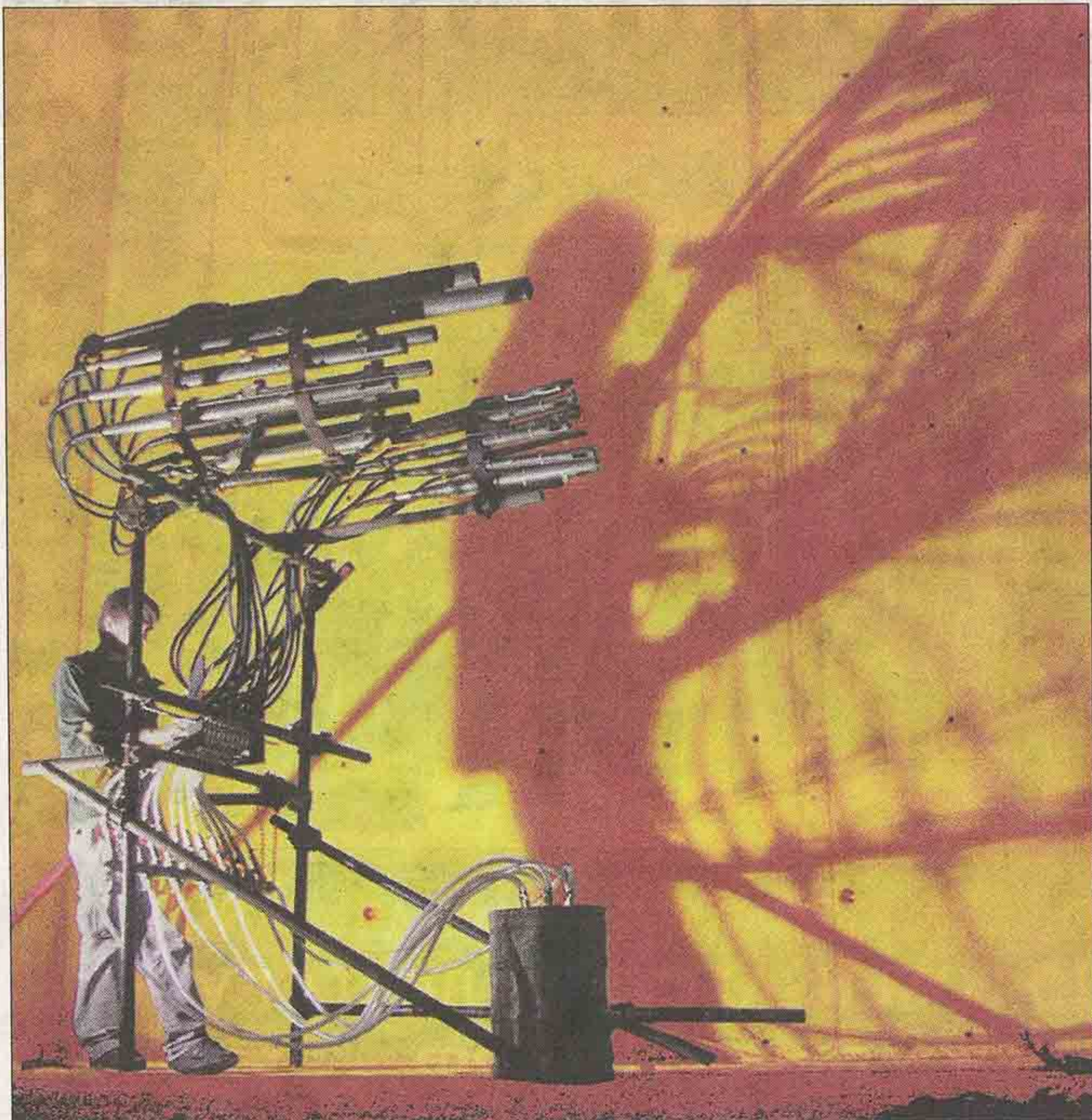
Orgle in harfa

V dveh letih raziskovanj so iz odpadnih materialov izdelali inštrument, ki mu pravijo orgle. Gre za nekakšen tehnični monsturn, fantazijski stroj, ki ga napaja

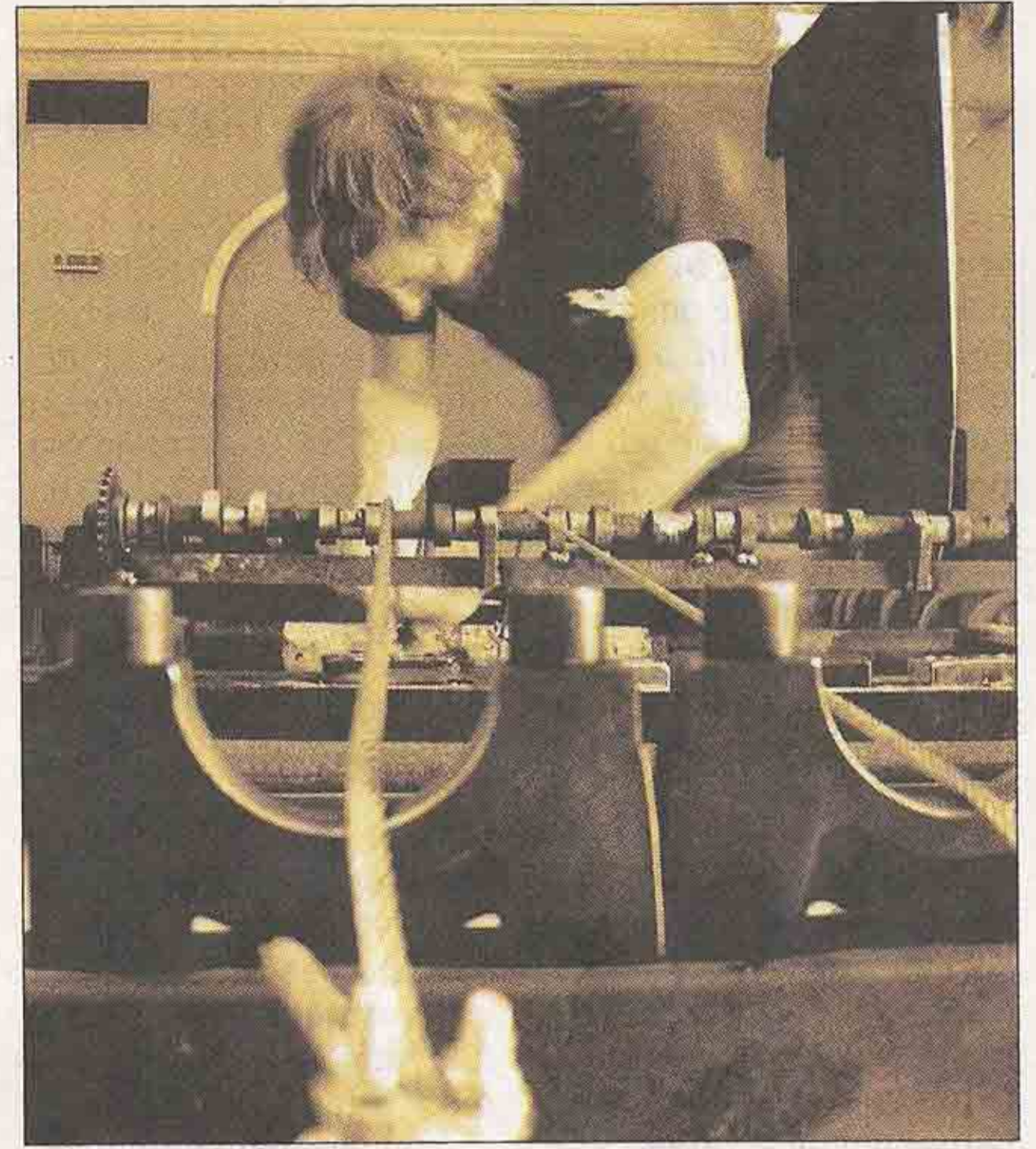
stisnjen zrak. Ne da bi zahajali v tehnične podrobnosti, lahko preprosto rečemo, da so njihove orgle sestavljene iz piščali, ki so preko cevi in gumbov, s katerimi jih upravljajo, povezane z molznim strojem, s stisnjenim zrakom napolnjenimi odvrženimi pivskimi sodi ali tudi z jeklenkami, v katerih je stisnjen zrak. Gre za kompresor, na katerega je priključena tlačna posoda. Iz nje preko razvod-

nih ventilov nadzorovano dovajajo stisnjen zrak v zračne pištole, ki so preko seskov molznega stroja pritrjene na piščali.

Drug takšen inštrument je harfa – še en stroj, na katerega so preko nekakšnih ojníc speljane strune, vgrajeni so že rabljeni magneti električnih kitar (»Pri tem nam je pomagal in rešitev našel Kosta Mihajlovič, pravi genij za izdelovanje kitar,« je povedal Šuhel).

Strojmachine so Sonja Dernjač, Janez Levec, Miha Markošek, Bojan Krlanko, Črt Lipovšek, Sašo Kotnik, Jurij Šuhel, Anže Kristan, Marko Jurkošek, Jaka Berger, Kristian Puckmeister, Aldo Ivančič (tonski mojster), Kristjan Vidner (luči) in Matjaž Madjar (pirotehnika in bruhaletc ognja).

Harfa so poimenovali stroj, na katerega so preko posebnih ojníc napeljene »strune«, ki oddajajo zvoke nekakšnega perkusivnega basa.

Nastal je nekakšen perkusivni bas, ki glasbi Strojmachine daje nove možnosti, je pa tudi prvi elektrificiran inštrument v zasedbi, čeprav deluje tudi brez elektrike.

Zdaj se ukvarjajo z izdelavo nekakšnega hiper basa. Proizvajal naj bi zvoke, ki jih s sluhom ne bo mogoče zaznati, a bo še kako vplival na druga čutila.

Vacuum

Lani je skupina veliko potovala in veliko tudi nastopala. Bila je v Latviji, Estoniji, Belgiji, Črni gori, kar precej je nastopala tudi po Sloveniji. Če k temu prištejemo še začetke elektrifikacije skupine, nadgradnjo starih in-

štrumentov, gradnjo harfe, orgel in drugih zvočnih materialov, je pravzaprav pravi podvig, da je skupini uspelo v samozaložbi Stroj music posneti in zdaj tudi izdati novo mini zgoščenko z naslovom Vacuum.

»Na plošči se takoj sliši, da smo drugačni. Orgle so za zdaj ustroj, ki ima zgoj kromatično lestvico v dveh oktavah, a že to omogoča, da lahko sestavljamo prve melodije. Iz zgoj fizike in ritma ter reciklaže smo prišli do pravih harmonij in glasbe za novo širino. Snemali smo štiri dni, in to v nedograjenih prostorih športnega objekta Tri lilije v Laškem. S harmoničnimi zvoki novih inštrumentov smo presegli lastna pričakovanja nad dobljenim rezultatom,« je povedal Jure Šuhel. Na plošči jim je uspelo ohraniti pristen zvok in s pomočjo dolgoletnega člana in legende alternativne glasbene scene Alda Ivančiča so ustvarili izdelek, ki najbolje odraža njihovo trenutno vznesenost nad novimi zvočnimi možnostmi, ki jih omogočata elektrifikacija in stisnjen zrak. »V današnjem svetu klonirane glasbe in glasbenikov je Vacuum iskra upanja v trenutnem glasbenem vakumu, ki ga doživlja glasbena scena,« so zapisali ob izidu plošče.

Za letos obljublajo še več nastopov, predvsem pa si želijo ponoviti spektakel Kamnolom. Primerno lokacijo so že našli na Rečici ob Savinji. Zdaj upajo, da se bodo ugodno iztekli tudi dogovori o nastopu. »Želimo si biti prisotni tudi doma, pri Pivu in cvetju in tudi v Celju bi se radi predstavili drugače, v tej novi podobi,« napoveduje Jure Šuhel.

BRANKO STAMEJČIČ
Foto: STROJMACHINE